

Co-funded by
the European Union

ŞOFERİ SURZİ LİMBA SEMNELOR PENTRU ÎNSTRUIREA RUTIERĂ A ŞOFERÎLOR SURZİ

MODULUL 7: MODUL DE ÎNSTRUIRE PRIVIND CONDUSUL ÎN SIGURANȚĂ

ACTIVITATEA: 7.3. ETICA RUTIERĂ ȘI CONDUITA ETICĂ ÎN TRAFIC

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

„Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi făcute responsabile pentru acestea.”

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Aceste publicații și documente au fost create ca materiale gratuite de învățare și predare (Resurse Educaționale Deschise – OER) și sunt licențiate în conformitate cu licența Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0). Pentru a consulta o copie a acestei licențe, vă rugăm să accesați:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII

Modul	Modulul 7: Conducusul în siguranță	
Titlul activității	Activitatea 3: Etica rutieră și conduita etică în trafic (Activitatea 7.3)	
Rezumat	Scopul acestei activități este de a contribui la formarea unor conducători auto conștienți și responsabili și la dezvoltarea unei culturi rutiere bazate pe respect, prin prezentarea regulilor de etică rutieră, a valorilor etice și a comportamentelor corecte. Acestea constituie baza unei conduite civilizate și contribuie la crearea unor relații pozitive și sigure între participanții la trafic.	
Tema(e)	În cadrul acestei activități vor fi abordate următoarele teme: 7. Conducusul în siguranță 7.3. Etica rutieră și conduita etică în trafic 7.3.1. Etica rutieră și valorile etice 7.3.2. Conceptele de bază ale eticii rutiere 7.3.3. Scenarii exemplificative privind conceptele de bază ale eticii rutiere 7.3.4. Autocontrolul în trafic și cultura rutieră	
Autor(i)	Data:	Versiunea:
Revizuit de:	Data:	Versiunea:

Rezultatele învățării

Scopul acestei activități este ca participanții să dobândească următoarele rezultate ale învățării:

- să aplice regulile de etică rutieră;
- să înțeleagă importanța comunicării corecte în trafic;
- să își gestioneze agitația și stresul în trafic;
- să explice consecințele negative ale încălcării regulilor de circulație;
- să contribuie, prin comportamentul individual, la dezvoltarea unei culturi rutiere corecte;
- să recunoască beneficiile comportamentului corect în trafic atât pentru individ, cât și pentru societate;
- să înțeleagă importanța autocontrolului în respectarea regulilor de circulație.

Obiective didactice și scopul activității

Deși normele de politețe rutieră și etica rutieră au semnificații apropiate, politețea rutieră pune accent în special pe manifestarea comportamentului individual, pe educație și pe formarea deprinderilor de conduită. Drumul este un spațiu de conviețuire socială, în care trebuie respectate nu numai regulile de circulație, ci și valorile umane, universale și culturale. Unul dintre cei mai importanți indicatori ai nivelului de dezvoltare și de civilizație al unei societăți este reprezentat de ceea ce numim cultură rutieră.

Această activitate de formare urmărește ca participanții să identifice relația dintre normele de etică rutieră și comportamentul în trafic; să aplice regulile de etică și conduită rutieră; să înțeleagă importanța dezvoltării unui comportament corect în trafic; să explice consecințele negative ale încălcării regulilor de circulație; să contribuie, prin comportamentul individual, la dezvoltarea unei culturi rutiere corecte; să recunoască beneficiile comportamentului corect în trafic atât pentru individ, cât și pentru societate; și să înțeleagă importanța autocontrolului în respectarea regulilor de circulație.

Descrierea temelor

Această activitate de formare va aborda etica rutieră și conduita etică în trafic din perspectiva siguranței circulației și a siguranței rutiere, ca parte a modulului „Conducerea în siguranță”. În cadrul activității vor fi abordate următoarele teme:

7. Conducerea în siguranță

7.3. Etica rutieră și conduita etică în trafic

7.3.1. Etica rutieră și valorile etice

7.3.2. Concepte de bază ale eticii rutiere

7.3.3. Scenarii-exemplu privind conceptele de bază ale eticii rutiere

7.3.4. Autocontrolul în trafic și cultura rutieră

În cadrul acestei activități de formare poate fi aplicată tehnica „arată și explică”. Aceasta presupune prezentarea unor imagini care ilustrează diferite situații din trafic, explicarea lor clară și concisă, evidențierea relațiilor dintre cauză și efect și consolidarea învățării prin adresarea unor întrebări.

Pe parcursul activității pot fi prezentate imagini relevante pentru tema abordată, iar gândirea critică a cursanților poate fi dezvoltată prin discuții desfășurate în sala de curs. Alte activități importante, care pot fi realizate după prezentarea conținuturilor, sunt analizarea unor înregistrări video cu situații reale în care accidente au fost evitate și examinarea unor scenarii de accidente, pentru aplicarea în practică a cunoștințelor teoretice.

Scenariul activității

7. Conducusul în siguranță

7.3. Etica rutieră și conduita etică în trafic

7.3.1. Etica rutieră și valorile etice

Etica rutieră reprezintă un ansamblu de valori umane acceptate la nivel social, care urmăresc dezvoltarea unei culturi rutiere bazate nu numai pe respectarea regulilor scrise, din teama de control și de sancțiuni, ci și pe însușirea regulilor nescrise care presupun înțelegere reciprocă și empatie, astfel încât comportamentele corecte să devină obișnuite.

Etica rutieră reprezintă un ansamblu de principii și norme educative care urmăresc formarea unui comportament corect al conducătorului auto, întemeiat pe cultura rutieră și pe valorile morale. Aplicarea valorilor umane în trafic poate contribui la protejarea vieții, a integrității persoanelor și a bunurilor într-o măsură mai mare decât simpla aplicare a pedepselor și sancțiunilor, deoarece favorizează respectarea conștientă și voluntară a regulilor. Regulile de circulație nu trebuie privite ca un obstacol, ci ca expresii ale disciplinei, respectului și valorilor etice asumate de fiecare persoană.

În cadrul activităților de formare privind etica rutieră se pune accent pe comunicare, responsabilitate, atenție, respect, răbdare, cooperare, toleranță și spirit de înțelegere în trafic. De asemenea, sunt abordate controlul furiei, gestionarea stresului și a agitației, empatia și dezvoltarea abilităților de comunicare ale conducătorilor auto.

7.3.2. Concepte fundamentale ale eticii rutiere

Valorile umane trebuie considerate concepte fundamentale ale eticii rutiere. Printre cele mai importante se numără respectul, grija față de ceilalți, răbdarea și solidaritatea, manifestată prin ajutor reciproc, spirit de înțelegere, altruism și alte sentimente și valori care încurajează sprijinul și cooperarea. Răbdarea este susținută și consolidată prin empatie, toleranță și încredere.

Beneficiile acestor valori și ale conduitei corecte în trafic pot fi exprimate astfel: prin manifestarea respectului, răbdării, bunăvoinței, ajutorului reciproc, toleranței, înțelegerii, altruismului și responsabilității față de toți participanții la trafic, se poate crea un mediu rutier mai sigur, mai calm și mai civilizat. Pentru realizarea unui asemenea mediu, aceste valori și atitudini trebuie mai întâi formate, cultivate și transformate în comportamente constante.

7.3.3. Scenarii-exemplu privind conceptele fundamentale ale eticii rutiere

Imaginea 1

- **Înțelegere și toleranță:** Dacă un conducător auto începător, care nu are suficientă experiență în efectuarea manevrelor de parcare, încearcă să parcheze între două vehicule, iar conducătorul aflat în spatele său nu manifestă toleranță și folosește în mod repetat și nejustificat avertizorul sonor, persoana care încearcă să parcheze se poate panica, iar durata manevrei poate crește. Câteva zeci de secunde de răbdare, respect și toleranță față de eventualele greșeli pot contribui la crearea unui mediu rutier mai calm și îi pot permite conducătorului auto începător să finalizeze manevra în condiții de siguranță.

- **Răbdare:** Este foarte important ca un conducător auto să manifeste amabilitate, răbdare și respect față de pietoni, în special față de persoanele vârstnice, copiii și persoanele cu dizabilități. Se poate întâmpla ca un pieton care a început regulamentar traversarea la culoarea verde a semaforului să nu reușească să o finalizeze înainte de schimbarea semnalului. Conducătorul auto trebuie să încerce să se pună în locul acestuia și să înțeleagă dificultatea situației. În loc să folosească avertizorul sonor sau să facă gesturi pentru a determina pietonul să se grăbească, este mai potrivit să aștepte cu răbdare și să îi permită să finalizeze traversarea în siguranță.

Imaginea 2

Imaginea 3

- **Respect:** Este necesară asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități în toate domeniile vieții, inclusiv în trafic. De exemplu, este interzisă ocuparea fără drept a locurilor de parcare rezervate persoanelor cu dizabilități, indiferent dacă acestea se află în parcuri publice, în spații închise, în aer liber sau în zonele de servicii ale drumurilor. Accesibilitatea este un drept, iar respectarea acestuia reprezintă o responsabilitate pentru fiecare participant la trafic. Nici măcar pentru o perioadă scurtă nu este acceptabilă ocuparea unui asemenea loc fără a avea acest drept.

- **Responsabilitate:** Suprafețele tactile amplasate pe trotuare, în apropierea trecerilor pentru pietoni și în alte zone destinate circulației pietonale sunt concepute pentru orientarea și avertizarea persoanelor nevăzătoare sau cu vedere redusă. Acestea pot avea o culoare contrastantă, adesea galbenă, și le ajută să identifice traseul de deplasare, apropierea de partea carosabilă, schimbările de direcție și eventualele obstacole sau zone periculoase. Oprirea ori parcarea vehiculelor pe aceste suprafețe, precum și blocarea lor cu diferite obiecte reprezintă comportamente iresponsabile, deoarece împiedică orientarea și îngreunează deplasarea în siguranță a persoanelor cu deficiențe de vedere.

Imaginea 4

Imaginea 5

- **Empatie:** Acordarea priorității și facilitarea trecerii autovehiculelor cu regim de circulație prioritară, precum ambulanțele sau autospecialele de pompieri aflate în misiune, reprezintă atât o obligație legală, cât și un comportament responsabil și uman. Pentru a avea prioritate de trecere, aceste autovehicule trebuie să aibă în funcțiune semnalele luminoase și sonore. La apropierea unui vehicul care folosește lumina albastră și semnalul sonor, conducătorii auto trebuie să reducă viteza, să circule cât mai aproape de marginea drumului și să îi acorde prioritate; dacă este utilizată lumina roșie împreună cu semnalul sonor, aceștia trebuie să oprească imediat, pe acostament sau cât mai aproape de marginea drumului. Putem manifesta empatie imaginându-ne că vehiculul respectiv se deplasează pentru a ajuta un membru al familiei noastre care are o problemă de sănătate sau pentru a stinge un incendiu produs la locuința ori la locul nostru de muncă. Astfel, putem înțelege mai bine importanța eliberării rapide și sigure a căii de trecere.

- **Cooperare și spirit de înțelegere:** În condiții de trafic lent sau aglomerat, a-i permite unui alt conducător auto să se încadreze în fluxul de circulație poate reprezenta un gest de amabilitate, altruism și cooperare, dacă manevra poate fi realizată în siguranță. Acest comportament nu presupune însă renunțarea arbitrară la prioritate într-o intersecție, deoarece oprirea neașteptată sau nerespectarea ordinii de trecere îi poate deruta ori pune în pericol pe ceilalți participanți la trafic. Orice gest de curtoazie trebuie făcut numai după reducerea vitezei și asigurarea temeinică, fără încălcarea semnalizării sau a regulilor de circulație.

Imaginea 6

Imaginea 7

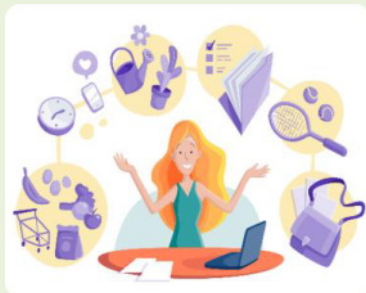
- **Atenție și respect:** Imaginați-vă că sunteți pieton și că, pe timp de ploaie, un conducător auto trece pe lângă dumneavoastră cu viteză redusă și cu atenție, pentru a evita să vă stropească. Acesta este un exemplu de etică rutieră, respect și cultură rutieră. Conducătorul auto trebuie să fie permanent atent și să conștientizeze că modul său de deplasare îi poate afecta, incomoda sau chiar pune în pericol pe ceilalți participanți la trafic.

- **Ajutor reciproc și solidaritate:** Atunci când un conducător auto se oprește pentru a ajuta un alt conducător al cărui vehicul s-a defectat și care solicită sprijin, gestul său reprezintă un exemplu de ajutor reciproc și solidaritate. Oprirea trebuie realizată numai într-un loc permis și sigur, fără a pune în pericol ceilalți participanți la trafic. Ajutorul poate consta în semnalizarea zonei, apelarea serviciilor de asistență rutieră sau oferirea sprijinului necesar, în limita competențelor proprii. Astfel, persoana aflată în dificultate poate fi ajutată să depășească problema, iar îndepărtarea în siguranță a vehiculului defect poate contribui la reducerea perturbării sau blocării traficului. Vehiculul poate reîntra în circulație numai dacă defecțiunea a fost remediată și deplasarea poate continua în siguranță; în caz contrar, acesta trebuie îndepărtat sau transportat în condițiile prevăzute de lege.

Imaginea 8

7.3.4. Autocontrolul în trafic și cultura rutieră

Indiferent de statutul social, profesia sau ocupația unei persoane, trebuie să înțelegem că, atunci când conducem un vehicul, desfășurăm o activitate care poate influența în mod direct viața și siguranța noastră și a celorlalți participanți la trafic. Una dintre capacitățile esențiale care ne reglează comportamentul atât în trafic, cât și în societate este autocontrolul. Acesta reprezintă capacitatea de a ne controla emoțiile, reacțiile și comportamentele și constituie una dintre calitățile pe care fiecare persoană trebuie să le dezvolte și să le manifeste pe tot parcursul vieții.

Imaginea 9

Autocontrolul reprezintă capacitatea unei persoane de a-și controla reacțiile, de a anticipa consecințele propriilor acțiuni și de a-și orienta comportamentul prin disciplină și cunoștințe. Nu trebuie să uităm că accidentele rutiere produc anual, la nivel mondial, aproximativ 1,16 milioane de decese și între 20 și 50 de milioane de răni, dintre care unele au ca urmare dizabilități de lungă durată. Aceste accidente provoacă, de asemenea, pierderi sociale și economice considerabile, prin costurile îngrijirilor medicale, pierderea capacității de muncă și reducerea productivității. Prin urmare, fiecare persoană, indiferent dacă este conducător auto, pasager sau pieton, este responsabilă pentru propriul comportament și trebuie să țină seama de efectele acțiunilor sale asupra siguranței celorlalți participanți la trafic.

Pornind de la ideea că schimbarea comportamentului unei singure persoane îi poate influența și pe ceilalți, avem responsabilitatea de a manifesta valorile umane în trafic și de a contribui la formarea unei culturi rutiere bazate pe respect, siguranță și cooperare. Dacă o persoană nu își gestionează și nu își controlează propriile emoții și reacții, comportamentul său poate ajunge să fie influențat de presiunea situației și de acțiunile celorlalți participanți la trafic.

Una dintre cele mai importante calități pe care trebuie să le manifeste conducătorii auto pentru a adopta o conduită bazată pe cultura și etica rutieră este autocontrolul. Dezvoltarea autocontrolului presupune formarea unor competențe fundamentale, precum:

Competențe fundamentale pentru autocontrol

- voința de a-și controla și regla propriul comportament;
- conștientizarea consecințelor și încrederea în capacitatea de autoreglare;
- evitarea producerii unui rău sau a punerii în pericol a altor persoane;
- protejarea propriei persoane;
- capacitatea de a-și controla emoțiile și reacțiile;
- manifestarea cooperării, respectului, răbdării și empatiei.

Potențialul de dezvoltare a acestor competențe există în fiecare persoană, însă ele nu sunt formate în mod automat sau în aceeași măsură. În situațiile sociale și în trafic, autocontrolul trebuie cultivat prin educație adecvată, activități de formare, exercițiu și modele pozitive de comportament.

Provocări pentru persoanele surde	Soluții pentru persoanele surde
Unele persoane surde pot întâmpina dificultăți în înțelegerea sau exprimarea unor concepte abstracte, precum răbdarea, respectul, empatia și controlul furiei, în special atunci când explicațiile nu sunt prezentate într-o formă accesibilă, prin exemple concrete, suport vizual și în limba semnelor. Aceste dificultăți nu sunt determinate de surditate în sine, ci pot fi influențate de accesul insuficient la informație și la educație într-o limbă accesibilă. Deși normele de conduită în trafic și principiile eticii rutiere sunt strâns legate, ele nu au semnificații identice. Prezentarea lor simultană, fără diferențieri clare și exemple concrete, poate crea dificultăți de înțelegere.	- Pentru ca persoanele surde să înțeleagă clar conținuturile, definițiile termenilor și conceptelor incluse în cadrul conceptual și în materialul activității trebuie analizate în prealabil, utilizând dicționare și resurse terminologice validate pentru limba semnelor române și consultând formatori Surzi și interpreți în limba semnelor. - Pentru conceptele care nu au un semn consacrat sau unanim utilizat în limba semnelor, este recomandată o pregătire prealabilă a explicațiilor. Aceste concepte trebuie prezentate prin definiții clare, exemple concrete, imagini, demonstrații și, dacă este necesar, dactilare, evitând inventarea sau impunerea unor semne fără consultarea persoanelor surde.

Cadru conceptual

Următoarele concepte sunt considerate esențiale pentru înțelegerea acestei activități de formare:

<i>Bune maniere</i>	<i>Răbdare</i>	<i>Spirit de înțajutorare</i>	<i>Cooperare</i>	<i>Gestionarea furiei</i>
<i>Norme de conduită</i>	<i>Politețe</i>	<i>Atenție</i>	<i>Încredere în sine</i>	<i>Virtute</i>
<i>etică rutieră</i>	<i>Toleranță</i>	<i>Renunțarea la comportamente egoiste</i>	<i>Solidaritate</i>	<i>Moralitate</i>
<i>Altruism</i>	<i>Încredere</i>	<i>Responsabilitate</i>	<i>Stres</i>	<i>Autocontrol</i>
<i>Respect</i>	<i>Empatie</i>	<i>Agitație emoțională</i>	<i>Înțelegere</i>	<i>Emoții</i>

Resurse

- Ministerul Transporturilor – Programa de școlarizare pentru pregătirea teoretică și practică în vederea obținerii permisului de conducere: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/305564>
- Ministerul Educației și Cercetării – Resurse educaționale pentru educație rutieră: <https://edu.ro/educatie-rutiera>
- Guvernul României – Strategia națională privind siguranța rutieră pentru perioada 2022–2030: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/264953>
- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/74028>

Evaluare

- *Condiții de evaluare*

Pentru măsurarea și evaluarea nivelului de învățare al cursanților, în cadrul acestei activități de instruire trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

- Enunțurile întrebărilor trebuie să fie clare, concise și ușor de înțeles.
- Întrebările trebuie elaborate sub forma unor itemi cu alegere multiplă.
- Fiecare întrebare trebuie să aibă patru variante de răspuns, dintre care una singură corectă.
- La formularea întrebărilor trebuie utilizate noțiuni care pot fi redade clar în limba semnelor.
- Întrebările trebuie să vizeze informațiile prezentate în cadrul acestei activități de instruire.
- Cheia răspunsurilor și grila de punctaj trebuie elaborate separat.

- Test de evaluare

1. Comportamentele bazate pe înțelegere reciprocă și empatie, manifestate în trafic nu doar din teama de control sau de sancțiuni, sunt asociate căruia dintre următoarele concepte?

- A) Fluența traficului
- B) Limbajul rutier
- C) Regulile de circulație
- D) Etica rutieră

2. Un conducător auto oprește pentru a ajuta o persoană al cărei vehicul s-a defectat și blochează circulația. Ce valoare fundamentală demonstrează acesta?

- A) Cooperare
- B) Furie
- C) Egoism
- D) Reacție exagerată

3. În timpul ploii, conducătorii auto încetinesc și au grijă să nu stropească pietonii atunci când trec prin apropierea acestora. Ce valoare fundamentală demonstrează acest comportament?

- A) Încăpățânare
- B) Furie
- C) Empatie
- D) Nerăbdare

4. Ce se poate spune despre un conducător auto care nu acordă prioritate unui autovehicul cu regim de circulație prioritară, aflat într-o misiune urgentă și având în funcțiune semnalele luminoase și sonore?

- A) Manifestă înțelegere
- B) Manifestă lipsă de respect și încalcă obligația legală de a acorda prioritate
- C) Este tolerant
- D) Este altruist

5. Care dintre următoarele atitudini și comportamente arată că un participant la trafic nu are o cultură rutieră corespunzătoare și nu își exercită autocontrolul?

- A) Se adresează celorlalți cu înțelegere și politețe
- B) Acordă prioritate și facilitează trecerea autovehiculelor cu regim de circulație prioritară aflate în misiune urgentă
- C) Reduce viteza la apropierea de intersecții și treceri pentru pietoni
- D) Folosește în mod repetat și nejustificat claxonul

Cheia răspunsurilor

1 – D / 2 – A / 3 – C / 4 – B / 5 – D

Fiecare întrebare valorează 20 de puncte. Punctajul maxim este de 100 de puncte.

Autoevaluare

Vă rugăm să evaluați fiecare afirmație pe o scală de la 1 la 5:

1 = Dezacord total

2 = Dezacord

3 = Nici acord, nici
dezacord

4 = Acord

5 = Acord total

Enunțuri pentru autoevaluare	1	2	3	4	5
1. Înțeleg ce înseamnă etica rutieră.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Înțeleg importanța eticii rutiere.	☐	☐	☐	☐	☐
3. Cunosc conceptele fundamentale ale eticii rutiere.	☐	☐	☐	☐	☐
4. Atunci când mi se prezintă o situație concretă, pot explica ce comportament este corect din perspectiva eticii rutiere.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Înțeleg că valorile etice și comportamentele corecte contribuie la formarea unei culturi rutiere responsabile.	☐	☐	☐	☐	☐

Grila de interpretare a punctajului

- **21–25 de puncte:** nivelul autoevaluat de înțelegere și aplicare a principiilor eticii rutiere este foarte bun.
- **16–20 de puncte:** nivelul autoevaluat de înțelegere și aplicare a principiilor eticii rutiere este bun, însă anumite aspecte mai pot fi îmbunătățite.
- **11–15 puncte:** nivelul autoevaluat de înțelegere și aplicare a principiilor eticii rutiere este mediu; este recomandată aprofundarea anumitor informații.
- **6–10 puncte:** nivelul autoevaluat de înțelegere și aplicare a principiilor eticii rutiere este scăzut; se recomandă reluarea și aprofundarea conținutului activității.
- **5 puncte:** nivelul autoevaluat de înțelegere și aplicare a principiilor eticii rutiere este foarte scăzut; este necesară reluarea integrală a conținutului.